

EU-UKRAINE CIVIL SOCIETY PLATFORM		ПЛАТФОРМА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНА-ЄС
--	---	--

16-те засідання, Брюссель, 10 грудня 2024 р.

СПІЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ

Платформа громадянського суспільства Україна-ЄС (ПГС) є одним із органів, створених у рамках Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом (ЄС). ПГС надає можливість організаціям громадянського суспільства з обох сторін відстежувати процес впровадження Угоди з точки зору громадянського суспільства та готувати рекомендації для відповідних органів влади. На шістнадцятому засіданні ПГС співголювали Марчін Новацкі з Європейського економічного і соціального комітету та Олександр Шубін із Федерації профспілок України.

ПГС обговорила:

- поточний переговорний процес щодо вступу України до Європейського Союзу;
- відновлення України через інструменти Ukraine Facility в межах стовпів II і III;
- поточні виклики та перспективи аграрного сектору України у контексті розширення ЄС.

Члени ПГС відзначили певний прогрес у вищезазначених сферах, незважаючи на масштабні вбивства та руйнування, спричинені триваючою невинуватою агресивною війною проти України.

Члени ПГС спільно:

1. привітали початок переговорів щодо вступу України до Європейського Союзу, а також Пакет розширення Єврокомісії 2024 року, опублікований 30 жовтня 2024 року, зокрема оцінку поточних реформ в Україні;
2. підтвердили нагальну необхідність заходів, спрямованих на підвищення енергетичної стійкості та зміцнення стабільності й захисту енергетичної інфраструктури України; привітали ухвалення надзвичайно важливих законів у сфері екології та клімату, підкреслюючи нагальну необхідність забезпечення міжсекторальної інтеграції заходів у сфері довкілля та клімату;
3. наполягали на активній участі громадянського суспільства у процесах ухвалення рішень на національному та європейському рівнях і запропонували проводити саміти соціальних партнерів перед ключовими зустрічами Україна-ЄС для врахування позицій профспілок, роботодавців та організацій громадянського суспільства на ранніх етапах розробки політики, що сприятиме підвищенню прозорості ухвалення рішень;
4. закликали офіційні органи ЄС і України забезпечити більш послідовну підтримку участі організацій громадянського суспільства в діяльності робочих груп із підготовки пропозицій України у відповідних розділах переговорної рамки ЄС і наголосили, що інтеграція положень і норм права ЄС у законодавство України є пріоритетом як для урядових установ, так і для організацій громадянського суспільства;

5. наполягали на проведенні консультацій із українськими фермерами та підприємствами середнього розміру з питань розвитку та гармонізації аграрної політики, законодавства, виробничих практик і торгівлі;
6. звернули увагу на необхідність прямої, безбар'єрної участі українського малого та середнього бізнесу, а також організацій громадянського суспільства у реалізації проєктів у рамках Ukraine Facility за підтримки міжнародних фінансових організацій.
7. зазначили, що наука, освіта, технології та інновації можуть зробити значний внесок у відбудову та соціально-економічний розвиток України, і закликали владу залучати неурядові організації, аналітичні центри та академічні установи до безпосередньої участі в економічних проєктах розвитку, а також у реалізації інноваційної стратегії національного економічного та соціального розвитку;
8. наголосили на необхідності продовжувати враховувати критичний стан української економіки внаслідок загарбницької війни, що триває, та застосовувати особливий режим до українського експорту відповідно до положень про форс-мажорні обставини;
9. підкреслили, що відбудова України та процес її вступу надають можливість створити та забезпечити гідні робочі місця, а також відповідати цілям сталого розвитку в цьому процесі та забезпечити повагу до соціального діалогу та ролі соціальних партнерів; наголосили на необхідності технічної підтримки з боку міжнародних організацій, зокрема Міжнародної організації праці (МОП), для приведення українського законодавства у відповідність до міжнародних стандартів і передової практики;
10. звернули увагу на необхідність забезпечення інклюзивності ринку праці, включаючи створення програм підтримки ветеранів, які повертаються з фронту, і наголосили на важливості їхньої реабілітації, перекваліфікації та соціального захисту;
11. закликали сторони надати інституційну та фінансову підтримку Платформі громадянського суспільства Україна-ЄС, щоб забезпечити активну участь надійних, представницьких та професійних організацій громадянського суспільства в процесі планування, впровадження та моніторингу майбутніх і поточних реформ, пов'язаних з відновленням України та її інтеграцією в ЄС.

ДОДАТОК ДО СПІЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ
16-го засідання Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС, що відбулося в
Брюсселі 10 грудня 2024 року

За результатами засідань Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС у 2023 та 2024 роках та напередодні 17-го засідання ПГС, яке буде проводитися в 10-ту річницю створення ПГС і яке, за умови сприятливої безпекової ситуації, має відбутися в Україні, члени ПГС вирішили повторно розглянути ключові питання на наступному засіданні та зазначити, що у 2023 та 2024 роках було погоджено:

1. привітати початок переговорів щодо вступу України до ЄС, підтримати Звіт Європейської Комісії «України 2024», опублікований 30 жовтня 2024 року, та наголосити на готовності українського і європейського громадянського суспільства надати експертну підтримку і проводити моніторинг імплементації Програми фінансової підтримки ЄС Ukraine Facility на інклюзивній основі;
2. визнати необхідність створення інклюзивних, інноваційних (зокрема цифрових), некорупційних та ефективних механізмів використання коштів у рамках Ukraine Facility і зазначити, що громадянське суспільство має отримати змогу здійснювати моніторинг цього процесу з дотриманням принципів повної прозорості;
3. наголосити на неухильному дотриманні принципу відбудови країни на основі найкращого міжнародного досвіду та новітніх технологій, стандартів гідної праці та сталого розвитку;
4. засудити терористичні атаки Російської Федерації, які спричинили масштабні руйнування критичної енергетичної інфраструктури України та призвели до критичної ситуації в енергетичному секторі країни;
5. наголосити на терміновій необхідності створення децентралізованої, диверсифікованої та інноваційної системи зеленої енергетики, забезпечуючи при цьому захист інфраструктури сучасними засобами протиповітряної оборони та відновлення виробництва електроенергії, тепlopостачання й критичних об'єктів інфраструктури;
6. закликати держави-члени ЄС продемонструвати солідарність, підтримуючи зусилля щодо захисту українських енергетичних об'єктів, а також підтримувати та/або сприяти заходам, спрямованим на підвищення енергетичної стійкості, зміцнення стабільності та відновлення енергетичної інфраструктури України;
7. закликати до скоординованих дій для підтримки та моніторингу режиму санкцій, припинення імпорту російської нафти й газу, ядерних матеріалів і технологій, а також обмеження участі Російської Федерації в міжнародних організаціях і заходах;
8. наполягати на повному та довгостроковому припиненні імпорту російського газу (включно зі скрапленим природним газом) та загальному припиненні торгівлі з Російською Федерацією в енергетичному секторі з метою ослаблення здатності Російської Федерації вести військову агресію;
9. закликати до визнання дій Російської Федерації та «Росатома» ядерним тероризмом, зокрема окупації Запорізької АЕС та обстрілів інших ядерних об'єктів в Україні; закликати міжнародних партнерів посилити тиск на Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) для здійснення ефективних заходів, щоб вплинути на країну-агресора, включаючи припинення діяльності «Росатома» з будівництва нових ядерних об'єктів у будь-якій країні та припинення будь-якої співпраці з цією компанією, зокрема участі в міжнародних органах;
10. наголосити на необхідності посилення допомоги ЄС Україні в розмінуванні територій, щоб запобігти збільшенню кількості жертв після завершення бойових дій, створити умови

для відновлення безпечних умов життя та підтримати ліквідацію небезпечного забруднення навколишнього середовища, що має бути пріоритетом;

11. зазначити, що Європейський Союз постійно оновлює своє законодавче поле, і закликати до заходів із гармонізації національного законодавства України із законодавством ЄС, зважаючи на те, що Угода про асоціацію між Україною та ЄС залишається ключовим елементом євроінтеграції України і сприяє значним політичним, економічним і соціальним реформам;
12. підтримати ініціативу уряду України залучити представників Платформи громадянського суспільства до робочих груп, які готують переговорний процес вступу України до ЄС.

3 питань забезпечення прав людини та верховенства права, члени ПГС:

13. наголошують на необхідності дотримання верховенства права та закликають до ефективного функціонування інституцій, які гарантують права людини, включаючи права осіб, що належать до національних меншин та вразливих груп, а також повагу до різноманіття;
14. підкреслюють необхідність більш широкого залучення громадянського суспільства до розробки демократичного врядування;
15. наголошують на необхідності вдосконалення практики правозастосування для забезпечення суворого дотримання прав інтелектуальної власності;
16. рекомендують проаналізувати успіхи судової реформи за попередні періоди та її досягнення, зокрема ефективність ухвалених законодавчих змін, щоб створити основу для відповідних коригувань плану реформи, зокрема у частині запровадження загальних індикаторів для оцінки доброчесності та дотримання професійної етики суддів;
17. закликають усі сторони розробляти спільні політики та впроваджувати освітні програми, спрямовані на запобігання та боротьбу з дискримінацією і нетерпимістю, а також на сприяння рівності;
18. закликають до скоординованих зусиль для припинення масштабних порушень прав людини з боку країни-агресора на окупованих територіях, убивств і насильства щодо українських жінок, дітей та військовополонених, а також для забезпечення повернення українських громадян, примусово утримуваних на території Росії.
19. закликають до зусиль із визволення захоплених працівників Запорізької атомної електростанції та припинення порушень трудових прав, зокрема використання примусової праці, знищення профспілок і організацій роботодавців, а також примусу працівників до вступу у фейкові російські профспілки на окупованих територіях в енергетичному секторі, комунальних службах, залізничному транспорті, освіті тощо.

3 питань європейської інтеграції України, члени ПГС:

20. звертаються до офіційних органів ЄС та України із закликом надати потужнішу підтримку участі організацій громадянського суспільства у діяльності робочих груп, що готують пропозиції України у межах переговорної рамки ЄС;
21. наголошують, що інтеграція положень і норм права ЄС у законодавство України є пріоритетом як для державних установ, так і для організацій громадянського суспільства;
22. звертаються до Європейської Комісії із закликом надати грант для фінансування діяльності Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС;
23. підкреслюють необхідність визначення шляхів заохочення українців, які проживають у ЄС, до участі в міжнародних і європейських мережах організацій громадянського

суспільства, які підтримують інтеграцію до ЄС, а також до зміцнення співпраці між учасниками з ЄС і України;

24. вкотре наголошують на необхідності розвитку ефективної комунікації та взаємодії між органами влади всіх рівнів і громадянським суспільством, використовуючи найкращі європейські практики та принципи відкритого діалогу, всеохоплюючих консультацій і підзвітності;
25. вважають за потрібне створити механізм моніторингу з боку організацій громадянського суспільства (ПГС) для моніторингу за виконанням Ukraine Facility на предмет відповідності проєктів, що фінансуються цим інструментом, вимогам європейської інтеграції;
26. пропонують створити мережу центрів експертизи для громад, аби вирішувати питання відновлення та відповідності проєктів вимогам євроінтеграції;
27. наголошують на необхідності зміцнення статусу організацій громадянського суспільства як платформи для обговорення й формування спільної позиції представників громадянського суспільства у процесі переговорів щодо вступу України до ЄС.

3 питань економічного розвитку та відновлення України, члени ПГС:

28. підкреслюють важливість розробки програм комплексного відновлення всієї території України з урахуванням інноваційних підходів, що включають розумну спеціалізацію регіонального економічного розвитку;
29. заохочують залучення українських учасників до ініціативи «Новий європейський Баухаус» для реалізації Європейського зеленого курсу у повсякденному житті та сприяння сталому відновленню українських регіонів;
30. закликають уряд України та Європейську Комісію розпочати обговорення та підготовку оновленої торговельної угоди між ЄС та Україною на період до вступу України до ЄС на основі статті 29 Угоди про асоціацію після завершення дії автономних торговельних заходів ЄС у червні 2025 року;
31. звертають увагу на необхідність прямого, безбар'єрного залучення українських малих і середніх підприємств до реалізації проєктів у межах Ukraine Facility за підтримки міжнародних фінансових організацій;
32. закликають до створення «спільної» сільськогосподарської політики для України та ЄС, яка забезпечить розвиток малих і середніх фермерських господарств в Україні відповідно до стандартів і норм ЄС, посилення експортного потенціалу ЄС та забезпечення глобальної продовольчої безпеки;
33. наголошують на критичній необхідності продовження угоди про перевезення вантажів автотранспортом, лібералізації автомобільних вантажоперевезень між Україною та ЄС на необмежений термін для підтримки стабільності української економіки;
34. підтримують розвиток співпраці між українськими промисловими кластерами та ЄС із фокусом на реконструкцію та відновлення України;
35. наголошують на необхідності продовжувати застосування Механізму вуглецевого коригування імпорту (СВАМ) до експорту з України в декларативному режимі відповідно до положень про форс-мажор після 1 січня 2026 року;
36. звертають увагу на необхідність формування планів відновлення в Україні з урахуванням секторальних і горизонтальних політик ЄС, викликів і взаємовигідних можливостей для економічної інтеграції України в єдиний ринок ЄС;
37. наголошують на необхідності суворого дотримання принципу «Відбудувати краще, ніж було» в проєктах реконструкції, що базуються на інноваційному підході;

38. закликають до дотримання стандартів звітності про сталий розвиток;
39. підкреслюють потребу вдосконалення вже створених інструментів транскордонного співробітництва, зокрема «Шляхів солідарності»;
40. наголошують на необхідності активізації співпраці з Дорадчою групою з питань торгівлі та сталого розвитку, створеною в межах Угоди про асоціацію;

З питань зайнятості та соціальної політики, члени ПГС:

41. наголошують на повазі до соціального діалогу та ролі соціальних партнерів, що є основою демократичних процесів і розвитку стабільного суспільства, і закликають приділяти увагу вдосконаленню трудового законодавства через соціальний діалог, який забезпечує право на страйк та участь у колективних переговорах і розширює охоплення колективних договорів;
42. підкреслюють необхідність зміцнення соціального діалогу в Україні через інституційну підтримку профспілок і роботодавців, а також наголошують на важливості фінансової допомоги ЄС для підтримки соціального партнерства, яке має стати основою для створення гідних робочих місць, сприяти поверненню трудових мігрантів та запобігати відтоку робочої сили;
43. зазначають, що дерегуляція та лібералізація, а також підходи, спрямовані на зниження «соціального тягаря», які не забезпечують соціального прогресу, не мають бути основою реформ; також наголошують, що конкурентоспроможність України має базуватися на високих соціальних і екологічних стандартах;
44. підкреслюють, що кожне оголошення про державні закупівлі повинно містити умови дотримання міжнародних соціальних і трудових стандартів, зокрема для сприяння створенню високоякісних робочих місць із гідною оплатою праці та умовами праці, підтриманих колективними договорами;
45. вітають інвестиції у відновлення України за умови створення гідних робочих місць і досягнення цілей сталого розвитку у процесі реконструкції;
46. наполягають на активній участі громадянського суспільства у процесі ухвалення рішень на національному та європейському рівнях, і пропонують проводити саміти соціальних партнерів перед ключовими зустрічами Україна-ЄС для врахування позицій профспілок, роботодавців та організацій громадянського суспільства на ранніх етапах розробки політики й для підвищення прозорості ухвалення рішень;
47. наголошують на необхідності залучення технічної допомоги міжнародних організацій, зокрема МОП, для приведення українських нормативних актів у відповідність до європейських стандартів і найкращих практик;
48. звертають увагу на необхідність забезпечення інклюзивності ринку праці, включаючи створення програм підтримки ветеранів, які повертаються з фронту, і підкреслюють важливість їхньої реабілітації, перекваліфікації та соціального захисту.

З питань енергетики, транспорту, довкілля та зміни клімату, члени ПГС:

49. закликають до термінових спільних дій для запобігання гуманітарній катастрофі, відновлення та/або розвитку критичної енергетичної інфраструктури, потужностей з генерації електроенергії й тепла, а також підвищення технічних можливостей імпорту електроенергії з ЄС до України;
50. наголошують на важливості рекомендацій Європейської Комісії у Звітах про розширення щодо екологічної та кліматичної політики України та необхідності їхнього належного й суворого практичного впровадження;

51. вітають ухвалення Верховною Радою України важливих законів про інтегроване запобігання й контроль промислового забруднення та про основи державної кліматичної політики, а також досягнення у розробці первинного і вторинного законодавства для впровадження реформ у сфері поводження з відходами та управління водними ресурсами;
52. підкреслюють необхідність завершення реформи державного екологічного контролю;
53. наголошують на необхідності удосконалення державної екологічної політики та зміцнення спроможності державного управління для забезпечення міжгалузевої інтеграції екологічних та кліматичних заходів, а також впровадження та виконання вже прийнятих частин *acquis* ЄС, та необхідність значного зміцнення адміністративного та інспекційного потенціалу в секторі навколишнього середовища та клімату;
54. закликають вжити заходів для забезпечення доступу громадянського суспільства до екологічної інформації та його участі у процесі ухвалення рішень, що погіршилося через воєнний стан, особливо у процедурах оцінки впливу на довкілля (ОВД) і стратегічної екологічної оцінки (СЕО); наголошують, що метою цих кроків має бути запобігання звуженню застосування процедур ОВД і СЕО під час відновлення, що суперечить положенням Директив 2011/92/ЄС і 2001/42/ЄС та Орхуської конвенції, та врегулювання на законодавчому рівні послідовності усіх взаємопов'язаних дозвільних процедур;
55. вітають ініціацію платформи для діалогу між Комітетом Верховної Ради з питань екологічної політики та громадянським суспільством, яка є ефективним інструментом для обговорення ключових проблем екологічної політики;
56. звертають увагу на важливість відновлення природи, включаючи території, які перебувають під охороною, водні об'єкти та ґрунти, як невід'ємної частини повоєнних ініціатив із відновлення, що плануються та реалізуються на міжнародному, національному та місцевому рівнях;
57. закликають до включення «зелених» індикаторів відновлення до моніторингу реалізації Плану України, належного впровадження запланованих реформ, наскрізного впливу екологічного та кліматичного компонентів, відповідного фінансування екологічних і кліматичних проєктів, а також реконструкції інфраструктури, промисловості та будівель із дотриманням принципів декарбонізації, кліматичної нейтральності та енергоефективності;
58. закликають ЄС надати ефективну підтримку для посилення фізичного захисту енергетичних об'єктів України, включаючи атомні електростанції, від атак Росії;
59. запрошують відповідні компанії ЄС допомогти Україні у створенні децентралізованих потужностей для генерації електроенергії та тепла на заміну тим, що були зруйновані Росією;
60. наголошують на важливості плану дій з імплементації Енергетичної стратегії України до 2050 року, обов'язкового для всіх державних органів, а також на важливості розширення механізмів державної підтримки для відновлюваної енергетики в громадах, стимулювання розвитку енергетичних кооперативів, які забезпечують автономність електропостачання через розбудову невеликих розподільчих систем на місцях, а також сприяння використанню передових технологій під час встановлення енергетичних систем.

3 питань охорони здоров'я, члени ПГС:

61. підкреслюють важливість збереження та модернізації системи охорони здоров'я, а також збереження кадрового потенціалу медицини, у тому числі враховуючи потреби осіб із інвалідністю у контексті відновлення України;

62. наголошують на необхідності співпраці між українською владою та ЄС у сфері охорони здоров'я, зокрема у питаннях управління, профілактики та екстреного реагування на захворювання;
63. наголошують на важливості забезпечення рівного доступу до медичних послуг у регіонах, прилеглих до зони бойових дій, особливо для найбільш вразливих категорій населення України;
64. підкреслюють пріоритетність надання психологічної допомоги населенню під час і після закінчення бойових дій;
65. визнають критичну важливість відновлення медичної інфраструктури, зруйнованої або пошкодженої під час бойових дій, з акцентом на відновлення лікарень, клінік та медичних установ у найбільш постраждалих регіонах;
66. наголошують на важливості встановлення партнерств із міжнародними медичними та гуманітарними організаціями для обміну досвідом, ресурсами та найкращими практиками у сфері надання та управління медичною допомогою.

3 питань навчання, освіти, науки, інновацій та інформаційного суспільства, члени ПГС:

67. зазначають, що наука, технології та інновації можуть зробити значний внесок у відбудову та соціально-економічний розвиток України у післявоєнний період, і закликають владу залучати неурядові організації, аналітичні центри та академічні установи до безпосередньої участі у проєктах економічного розвитку та реалізації інноваційної стратегії національного економічного й соціального розвитку;
68. пропонують сприяти розвитку міжнародних наукових мереж і партнерств за участю представників української наукової спільноти для досліджень, зокрема у розробці ефективних інструментів для післявоєнного відновлення;
69. визнають провідну роль освіти та навчання, як системи освіти та навчання впродовж життя, підвищення кваліфікації та перепідготовки осіб, що поєднує знання, навички, досвід, компетенції та цінності, наголошуючи на ролі системи професійно-технічної та вищої освіти та навчання молоді та дорослих (працюючих, тимчасово безробітних, ветеранів війни, людей з обмеженими можливостями та внутрішньо переміщених осіб) та важливості його якнайшвидшої адаптації до зростання потреби в робітниках, необхідних для післявоєнної відбудови України; з цією метою закликати Верховну Раду України якнайшвидше прийняти закони «Про професійно-технічну освіту», «Про національну систему кваліфікацій» та «Про освіту дорослих»;
70. відзначають необхідність створення комплексної карти дослідницької інфраструктури України, відповідно до стандартів Європейського стратегічного форуму з дослідницьких інфраструктур, на основі комплексного аудиту існуючої інфраструктури, врахування морального старіння та руйнувань, пов'язаних з війною, а також потреби в рамках Стратегії смарт-спеціалізації, оскільки це допоможе підготуватися до переговорів про членство в ЄС (розділ 25 *acquis communautaire*), а також дискусій з донорами щодо найбільш актуальних інвестицій у науково-інноваційну реконструкцію;
71. наголошують на важливості підтримки українських вчених, які залишаються в Україні, і зазначають, що порушення умов, необхідних для проведення наукової діяльності, вимагають надання допомоги для підтримки поточних дослідницьких зусиль в Україні, а також збільшення фінансової підтримки контрактів на дистанційну роботу, технологічне та лабораторне приладдя, цифрові інструменти та відкритий доступ до наукових даних і публікацій;
72. підкреслюють, як пріоритет, потребу в середньострокових та довгострокових планах відновлення та модернізації, які повинні включати заходи, які можна активувати негайно,

спрямовані на забезпечення виживання дослідників в Україні та надання їм можливості продовжувати свої дослідження;

73. вважають критично важливим впровадження політик для підтримки вчених-біженців з України, які мають бути спрямовані на те, щоб із самого початку вони могли підтримувати міцні зв'язки зі своїми рідними установами та колегами-вченими, щоб можна було швидко розвернути у зворотному напрямі «відтік мізків» як тільки закінчиться війна, а також забезпечити інтеграцію науковців і гарантувати продовження досліджень в Україні на рівні, який зараз спостерігається в європейських інституціях;
74. підкреслюють, що політика має бути спрямована на підтримку зв'язку з діаспорою та сприяння контактам між українськими інституціями та підприємствами з членами діаспори, які можуть надати значну допомогу у встановленні наукових і ділових контактів у всьому світі;
75. закликають сприяти розвитку науки в усіх державних програмах, спрямованих на протидію пропаганді та дезінформації, а також на оцінку шкоди, завданої Україні внаслідок російської агресії; нагадують, що наука відіграє важливу роль у зміцненні інтелектуальної та технологічної стійкості суспільства, і заохочує залучення вчених до оприлюднення складних наукових тем, де їхній досвід може вплинути на громадську думку;
76. підкреслюють, що наука, технології та інновації мають потенціал для сприяння соціальним перетворенням України та зеленому переходу в післявоєнний період, за умови поглибленої співпраці між академічними колами та підприємцями і що це є частиною промислової стратегії, заснованої на інноваціях;
77. наголошують на необхідності механізмів координації допомоги та підтримки вищої освіти та науки, які б відповідали нагальним потребам, а також враховували довгострокове планування, зокрема для реконструкції української системи вищої освіти та науки, а також академічної та наукової інфраструктур після війни;
78. підкреслюють важливість двосторонньої співпраці та кооперації в рамках Європейського наукового простору (ERA), зокрема через використання Форуму ERA, Платформи талантів ERA, Системи компетенцій дослідників і Обсерваторії кар'єри в галузі досліджень та інновацій.